

aa 2

Warszawa, dn. 13 września 1920 r.

4797/3

MINISTERSTWO
SPRAW WOJSKOWYCH
ODDZIAŁ II SZTABU
SEKCJA INFORMACYJNA
Licz. 12382/Inf.

Do ADJUTANTURY GENERALNEJ:

W załączeniu przedkłada się raport o współudziale Niemców z bolszewikami do wiadomości.

1 załącznik.

Szef Oddziału

O t r z y m u j e:
Min. Spr. Zagr.
p. Min. Spr. Wojsk.,
Adj. Gen.

Olbrach
Podpułkownik.

WICELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA

L. Dz. 4797/3 dnia 18/IX 1920 r.
Złącz. Wydział.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Współdziałanie Niemców z bolszewikami.

Podczas posuwania się bolszewików wzdłuż granicy Prus Wschodnich oraz podczas inwazji armji czerwonej na terytorjum Województwa Pomorskiego, gdy, w oczach ludności niemieckiej, zupełne zwycięstwo armji czerwonej było już faktem (dokonanym miało miejsce szereg zajść i wypadków ujawniających ścisłe współdziałanie ludności niemieckiej z armją bolszewicką, udział w tej armji oficerów i żołnierzy niemieckich oraz niejednokrotne pogwałcenie granicy polsko-niemieckiej przez bandy cywilne i oddziały wojskowe niemieckie pochodzące z Prus Wschodnich).

W depeszy przejętej przez naszą cenzurę donosi się do Berlina, iż "b. oficer niemiecki przydzielony do Sztabu Generalnego XII armji bolszewickiej w Ostrołęce i pracujący dla Rosji pośrednik między niemieckimi, rosyjskimi i angielskimi komunistami opowiadał w Kolnie, że planem armji bolszewickiej jest znaleźć sojusz z Niemcami i wypowiedzieć wojnę Francji". Jest rzeczą niewątpliwą, że gdyby nie zakłamanie się ofensywy bolszewickiej - ujawnione współdziałanie Niemców z bolszewikami rychło przekształciło by się w ścisły sojusz, skutki którego dałoby się groźnie we znaki nie tylko Państwu Polskiemu lecz i całej Europie.-

Zbieranie materiału dowodowego dotyczącego wyżej wymienionych zajść jest obecnie w toku. Lecz już dotychczas zebrane dane nie pozostawiają żadnej wątpliwości co do roli jaką Niemcy odgrywali podczas inwazji bolszewickiej.-

Niemcy zresztą nie kryli się z tem. W Lidzbarku należący do Sztabu Czerwonej Armji trzech niemieccy feldfeble, ubrani w niemieckie mundury wojskowe na zapytanie o przyczynach sukcesów armji bolszewickiej oświadczyli otwarcie: "Ja, das macht die deutsche Führung".- W Brodnicy, Lidzbarku, Sierpcu, Ostrołęce - widziano oficerów niemieckich w pełnym rynsztunku bojowym niemieckim, w piket - haubach na głowie i z krzyżami żelaznymi na piersiach w roli komendantów poszczególnych oddziałów, dowódców baterji i t.d.- Oficerowie ci stali częstokroć na czele oddziałów składających się wyłącznie z Niemców; przez Lipno np. przejeżdżał oddział składający się z 500 osób umundurowanych częściowo w mundury niemieckie; wszyscy rozmawiali wyłącznie po niemiecku.- Częstokroć się zdarzało, że kozak bolszewicki ubrany w "papachę" i płaszcz kozacki - umiał się rozmówić tylko po niemiecku.-

Po za udziałem w armji bolszewickiej jednostek niemieckich, stwierdzono również udział po stronie bolszewików całych oddziałów niemieckich.- 13-go sierpnia do Kurkowa / pow. Działdów / przybył oddział 560 starych żołnierzy niemieckich z 12 karabinami masz.- Oddział ten przeszedł przez teren Prus Wsch., by zaatakować z boku i z tyłu oddziały nasze nad rzeką Działdówką, w pobliżu Malinowa D-ca Dyw. bolszewickiej wydzwał owemu oddziałowi osobiście przez telefon rozkazy Dnia 14.VIII.- przemaszerowała przez wioskę Wysoka kompanja niemiecka ze sztandarem niemieckim, w uniformach niemieckich, prowadząc 9 lekkich, 3 ciężkich karabinów maszynowych i jedną armatę. Na rozkaz D-cy Dyw. bolszewickiej zamieniono chorągiew niemiecką na czerwoną, żołnierze zaś częściowo przebrali się w ubrania cywilne, częściowo zaś przewrócili mundury na drugą stronę.- Z armaty swej ostrzeliwała ta kompanja miasto Działdów. Dnia 15.VIII.- przejechał przez Działdów pod Nibork oddział niemiecki na rowerach uzbrojony w granaty ręczne.- Takich i tym podobnych faktów ustalono już dotychczas - protokularnie, w sposób nie ulegający wątpliwości - znaczną ilość.

Ludność niemiecka, która i przedtem zajmowała względem państwa polskiego wrogie stanowisko - z chwilą zbliżania się armji bolszewickiej przestała zupełnie kryć się ze swymi uczuciami.- Zrywanie urzędowych napisów polskich, napaćkanie i znęcanie się nad Polakami po wsiach u większości ludności niemieckiej, informowanie bolszewików - są to fakty, które stale miały miejsce. W Purgalich /pow. Działdów/ ośmiu żołnierzy polskich zostało napadniętych przez bandę ~~wojska~~ ~~wyż~~ uzbrojonych tamt. Niemców, zbitych, obrażonych, zamkniętych w więzieniu i wydanych następnie bolszewikom. Dnia 13.VIII.- o godz. 17-ej opadł wojskowy aeroplan polski w osadzie Betnerowskiej, koło Działdowa. Miejscowi Niemcy, podstępnie uwięzili obydwu oficerów - lotników, a następnie oddali ich w ręce bolszewików.- Stwierdzono, że wielu Niemców wstępowało na ochotnika do armji niemieckiej.-

Oryginały dokumentów i zeznań, stwierdzających niezbięniętą prawdziwość podanych faktów, znajdują się w przechowaniu Oddziału II. Sztabu M.S. Wojsk.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York